

OPINIONS

LES BUTXAQUES D'UN NOBEL

Xavier Vinader

12

ESTAPÉ RESPON

Toni Canís

13

L'OPINIÓ DE PERE GIMFERRER

Lluís Bonada

14

EL CIS, EINA NACIONAL

Josep Gifreu

15

DE BO A DOLENT

Salvador Cot

MIRADA A L'EST

Llibert Ferri

EURO FORT: I QUÈ?

Albert Closas

FRANÇA

Pau Viciano

16

SAVIESA, DICCIONARIS

Joan F. Mira

98

El desastre, de magnituds encara incalculables, que ha significat el naufragi del Prestige ha posat en evidència que la major part dels riscos sota els quals vivim són conseqüència directa de la mateixa activitat de la nostra societat. L'ús compulsiu dels recursos naturals, el consum sense límit d'energia, la percepció del medi natural com un element més dels sistemes productius, són algunes de les causes principals que han provocat la catàstrofe que avui ha afectat de ple les costes atlàntiques gallegues i el mar Cantàbric. Cada cop és més evident que darrere de les grans catàstrofes hi ha vinculada de manera més o menys directa l'acció humana. Un altre exemple —al qual estem habituats al nostre litoral— és el de les inundacions periòdiques de zones urbanes. Gairebé sempre la causa principal n'és una mala gestió del sòl, que no té en compte els espais naturals reservats a les avingudes estacionals d'aigua.

La societat occidental ha optat per un sistema basat en el "progrés" permanent. Aquest creixement constant i sense límits comporta, si no s'estructura i es planifica racionalment, un increment del perill. Tal com han descrit alguns teòrics, aquesta és l'anomenada "societat del risc". Precisament, l'Institut d'Estudis de la Seguretat (IDES) ha presentat recentment l'*Informe 2002 del risc*, que recull i analitza, a través del treball de diversos experts, els riscos sobre alguns aspectes econòmics i socials actuals. Alhora, el document també proposa mesures per a evitar-los. L'objectiu d'un estudi com aquest no és el de crear alarmes socials sinó esdevenir una eina que racionalitzi un model de creixement que sovint deixa el mercat lliure com a únic element regulador dels sistemes productius.

Cada dia més, aquests riscos posaran en evidència un sistema socioeconòmic en què el creixement per si mateix s'ha convertit en objectiu únic. Un model, com destaca l'estudi de l'IDES, que només analitza els factors productius com a elements creadors de riquesa, sense tenir en compte que "tan important pot ser la producció i distribució de béns com la producció i distribució de mals". A Galícia en tenim un exemple no gens llunyà. Però aquesta "distribució de mals" de vegades no és tan evident ni mediàtica com el naufragi d'un petrolier o qualsevol altre desastre ambiental. Així, per exemple, l'increment de la precarització en el treball, la desocupació o desorientació davant dels canvis tecnològics, configuren una societat amb un seguit de problemes que tendeixen a carregar sobre el treballador la major part d'elements de risc. Això té conseqüències directes en un increment de la sinistralitat laboral i també en un augment de desajustaments emocionals derivats, en gran part, d'una incertesa permanent que, a la curta i a la llarga, seran una càrrega social afegida.

La societat en què vivim planteja nous riscos i hem de disposar de les eines necessàries per afrontar-los i evitar-los. Aquesta exigència contrasta amb les polítiques habituals del neoliberalisme, que, en els últims anys, des de la caiguda del bloc soviètic, s'han erigit com a línia única de gestió política. Una via que, per exemple, a l'estat espanyol ha defensat el PP en nom de la llibertat i la modernització. Així, els estats europeus han anat buidant de contingut el paper de les administracions públiques amb processos de liberalitzacions massives, que han afavorit el distanciament entre els ciutadans i els centres de gestió. Una distància que ha afeblit el control democràtic propi de les societats del benestar. Continuar amb un model socioeconòmic desbocat no fa sinó convertir el que avui són riscos en veritables problemes insalvables. L'única recepta possible és una anàlisi acurada de la realitat i una política de previsió que case el progrés i la racionalitat: la sostenibilitat.

“Continuar amb un model socioeconòmic desbocat no fa sinó convertir els riscos en problemes insalvables”